

Virtutis Solidæ Præcipua Impedimenta, Subsidia, Et Incitamenta

Commentationibus Illustrata, Omnium Usui Aptatis. Quæ Servire Insuper
Poterunt Pro Argumento Concionum: Uti Et Considerationum Tempore
Exercitiorum; præsertim verò pro gemino sacræ collectionis triduo; prout
ex subjectis hunc in finem elenchis patet. [...] Partes Tres

Subsidia

Bellecius, Aloysius

Ratisbonæ [u.a.], 1755

§. II. Mentis dissipatæ mala.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55547)

§. II.

Mentis dissipatæ mala.

II.
Abiectio
ex sinu
specialis
Providentiæ
DEI.

I. **H**æc in fasciculum collecta ipse Christus per Joannem sic describit: *si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, & arefcet, & collectum in ignem mittent, & ardet.* (a) Quibus verbis quatuor dissipatæ mentis mala distinguuntur, ac tristi calamo depicta, nobis vitanda proponuntur.

Primum est critica nostræ abiectio ex paterno sinu specialis Providentiæ DEI, consequente eam grandi impotentia redeundi ad cor. *mittetur foras.* Sicut enim palmes à vite refectus, à vinitore extra maceriam neglectus abjicitur, abiectus à transeuntibus temerè proteritur, protritrus in lutum calcibus extruditur, adempta omni spe remeandi in vineam; ita quoque anima, quæ solitudinis pertractata, liberiùs se in externa effundit, à cœlesti Patrefamilias pariter extra gremium

(a) Joan. 15. v. 6.

mium suæ peculiaris Providentiæ cum
nausea ejicitur, suis hostibus calcanda,
vexandaque permittitur, & defectuum
cœno altè immerfa, affigitur gravi
impotentia, id est, difficultate maxi-
ma redeundi ad cor, seque denuo
colligendi. *mittetur foras.* O Supe-
ri! tantum quis malum non paveat?
Sed singula expendamus.

Inprimis dissipata mens indignam
se reedit provido illo cœli oculo ac
illa singulari tutela, quæ eam hætenus
instar muri tutabatur. Nec mirum;
nam rarò sibi, rariùs DEO præsens,
ad illustrationes cæca, surda ad in-
stinctus, gratiis usque rebellis, sensim
tota terrestris ac bruta efficitur. Non
cogitat nisi vana, non sapit nisi ter-
rena, non vult nisi sensibus grata.

Ejus memoria est via regia seu fo-
rum publicum, per quod omnigenis
cogitationibus & phantasiis liber tran-
situs datur. Ejus intellectus est do-
mus pervia, omni janua & fenestra
destituta, ad quam cunctis tentatio-
nibus

nibus patulus semper accessus, quin & ingressus patet. Ejus voluntas est pila, quam tumultuantes animi motiones pro libitu in gyrum agunt.

Quis ergo miretur ab ejusmodi anima tandem amantissima Divini Patris viscera *ad amaritudinem adduci?* (b) itaque irritari, ut subtracta illa, qua ejus saluti singulariter invigilabat, cura à suo illo speciali complexu ejectam, sibi relinquat, sinatque eam *ambulare per vias difficiles*, (c) *post vestigia gregum*, (d) *juxta proprias concupiscentias*, (e) à quibus molestiarum spinis injecta, navorum sordibus inquinata, orci insidiis undique exposita, demum in propinqua gravioris lapsus pericula inducatur. O sidera! ad hanc poenam cui *ambæ aures non tinniant?* (f)

Agnoscit quidem infelix per lucida subinde intervalla suam calamitatem
ac

(b) Job. 27. v. 2. (c) Sap. 5. v. 3. (d) Cant. 1. v. 8. (e) 2. Petr. 3. v. 3. (f) 4. Reg. 21. v. 12.

ac lubricum conscientiae statum; eundem quoque deplorat, indeque emergere insuper cupit. In via illecebrarum lassata, à rebus creatis fastidio habitata, tædiisque affecta, pristinae sortis memor ac praesenti miseriae ingemiscens, seipsam sibi reddere, & ad dulcem animi eremum se recipere optat, quin etiam tentat.

Verùm, cùm id sine potentiori auxilio fieri nequeat, idque vindex Numen ultrici severitate negare, vel saltem differre plerumque soleat; durum quidem, justum tamen proprii cordis exilium patitur. *mittetur foras.* Ubi errabunda, & instar filii prodigi in regione longinqua procul à seipsa peregrinans, siliquarum jam satur oculos quidem reflectit, ac avida illius mannae, qua beatum illud Spiritûs desertum abundat, illuc referre gradum desiderat; sed viam vepribus obseptam inveniens, seque efficaciori adjumento nudatam gemens, fugata à mundo, à DEO repulsa, verè sacrum inter & saxum, reditum desperans, hæret.

Men-

Mentis templum cum Jeremia per foramen inspiciens, stabulantem ibi *abominationem desolationis* (g) conspiciat. Memoriam vanissimis foedissimisque ideis, intellectum temerariis erroneisque judiciis, voluntatem perversis noxiisque appetitionibus contaminatam, ac velut totidem turpibus bestiolis conspurcatam cernit. Hinc pedem intro inferre horret.

Sicque misera à consenescente senescentem, & in naturam degenerante evagandi consuetudine irretita, extra se ipsam DEI sui que oblita circumerrando, tota rebus externis ad mortem usque distracta, immerfaque vivit, nec prius quam vitam, coævum sibi morem ponit. En! quam perniciofa pestis hæc animi evagatio sit.

Enimvero queis ista tanti mali horrorem non incutiunt, hi timeant, ne *tempore, quo fuerint dissipati, pereant* (h) & ne, dum *dissipantur cogitationes eorum*

(g) Marc. 13, v. 14. (h) Job. 6. v. 17.

eorum per mundum, (i) etiam dissipentur ossa eorum secus infernum, (1) exponendo se discrimini lethalis noxæ. Ah! sentio, quia *malum & amarum est, reliquisse me te Dominum DEUM meum.* (m) Sed ô Pastor bone! fugientem à te oviculam & per avia & invia deviantem, sponte si nolit, immisissis adversitatibus invitam retrahere, ut sibi reddita, deinceps tibi soli collecta vivat.

II. Secundum, ex hac sui effusione proveniens, nocumentum est ariditas mentis, conjuncta cum ingenti nau-sea rerum piarum. *arescet.* Sicut enim palmes à vite resectus arescit, pari fato etiam anima, à mystica vitæ (Christo) per dissipationem avulsa, arescit tota. Ad tenerrima fidei mysteria, inter delicias Eucharisticas, in ipso matutinæ meditationis rore perstat pumice siccior. Eam nec cœlum magnopere allicit, nec tartara multo-
pere

II.
*Intima de-
pascens
ariditas
mentis.*

(i) Proverb. 15, v. 22. (1) Psal. 140, v. 7.
(m) Jerem. 2, v. 19.

pere terrent, nec DEI tribunal multum angit.

Æternas veritates, movendis aliàs cordibus etiam faxeis aptas, meditantur, & legit sine sensu & motu: tota stupida ad res cœlestes, solum cerea ad terrena. Intellectum non nisi spissæ obscurant tenebræ: in voluntate amara solummodo siccitas regnat, & insolens perstrepat cupiditatum murmur. Inde fit, ut quotidiana contemplatio, precum præcipuè sacerdotalium recitatio, divinæ hostiæ litatio, sacræ synaxes, exomologeses, & reliquæ per diem religiosæ exercitationes non sint nisi alvearium distractionum, sentina defectuum, merus torpor.

Summa: ejusmodi animus est similis hederæ illi Jonæ, quæ percussa à Domino, *exaruit*: (n) illi aridæ ficui, cui maledixit Christus, & *exaruit*: (o) illi Evangelico femini, quod cecidit supra petram, & *natum aruit*. (p) Nam
etiam

(n) Jon. 4. v. 7. (o) Marc. 11. v. 21.
(p) Luc. 8. v. 6.

etiam is non solum nullos solidæ virtutis fructus, sed nec apparentis folia profert; imò nec pietatis umbram projicit. Sed sicca sua sterilitate sibi & aliis molestus accidit; *arescet.*

Nec mirum: tam parum enim ac *virere potest scirpus absque humore, aut crescere carectum sine aqua;* (q) æquè parum homo in probitate proficiet sine influente gratia cœlesti. Hæc autem cordi, objecta creata pervaganti, haud facilè infundi solet. Sicut enim urbi Bethuliæ imminens *Holofernes aqueductum incidi jussit;* (r) sic etiam tali animæ vindici dextera canales auxiliorum ac supernarum dulcedinum abscinduntur, in pœnam illius dissolutæ levitatis, qua, relicto fonte vivo, *sibi fodit cisternas dissipatas,* quas tamen præmonita scivit, quia *continere non valent aquas.* (s)

O quoties cœlestis Sponsus, stans ad ostium & pulsans, blanda voce ro-

Pars II.

K

gavit:

(q) Job. 8. v. 11. (r) Judith, 7. v. 6. (s) Jerem. 2. v. 13.

gavit: *aperi mihi soror mea sponsa, quia caput meum plenum est rore, & cincinni mei guttis noctium.* (t) At tu vagabunda, & à teipſa peregrinans anima, blandientis vocem ſurda aure excepisti. Et licet ille perrexerit clamare: *revertere Sulamitis, revertere, ut intueamur te;* (u) tamen *aures tuæ non audierunt verbum post tergum monentis;* (x) nugis intenta ad eum redire, tecumque habitare recusasti.

Quid ergo mirum, quod modo cum Agar ex ſinu Abrahamæ expulſa, in ſolitudine errans, (y) ſupero omni ſucco ſpoliata, debilis langueas? & cum gemino Vate ingemiſcere cogaris: *ah! anima mea eſt ſicut terra ſine aqua!* (z) *poſuit me deſolatam, tota die mærore conſectam!* (aa)

Nempe *voluisti benedictionem, & en! elongabitur à te.* (bb) *Fastidiſti atherum nectar; jure nunc ergo exſicca-*

(t) Cant. 5. v. 2. (u) Cant. 6. v. 12.
 (x) Iſa. 30. v. 21. (y) Gen. 21. v. 14. (z)
 Pſal. 142. v. 15. (aa) Thren. 1. v. 13. (bb)
 Pſal. 108. v. 18.

ta tabescis. Voluisti ariditatem, & ecce! pleno impetu condensata veniet tibi. Nam audite! *ô ossa arida, audite verbum Domini!* (cc) vocavi, ait, expectavi, *extendi manum meam*, obtuli de rore coeli, & non fuit, qui aspiceret; jam & ego ridebo; (dd) *cum quasi fœnum ita arefcetis*, (ee) ridebo.

Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum! (ff) Fateor, etiam ego *abii vagus in via cordis mei*. (gg) *Dissipatae sunt cogitationes meae, torquentes cor meum*. (hh) *Hinc jure arida est, (ii) & tabescit in me anima mea, (ll) quasi stipula ariditate plena. (mm) Sed tu, qui imperas fontibus abyssi & cataractis caeli, (nn) fac, ut quae erat arida, migret in stagnum, & sitiens in fontes aquarum; (oo) & quae prius erat sicut uter in pruina, (pp) deinceps adipe & pinguedine repleatur anima mea,*

K 2

(qq)

(cc) Ezech. 37. v. 4. (dd) Prov. 1. v. 24.
 (ee) Isa. 51. v. 12. (ff) Psal. 118. v. 137.
 (gg) Isa. 57. v. 18. (hh) Job. 17. v. 11. (ii) Num. 11. v. 4. (ll) Isa. 35. v. 7. (mm) Nahum. 1. v. 10. (nn) Gen. 8. v. 2. (oo) Isa. 35. v. 7. (pp) Psal. 118. v. 83.

(qq) ut cœlesti dulcedine illecta, ad cordis solitudinem redeat, in posterum sola sibi victura.

III.
Summa
inutilitas
ad procurandam
aliorum
salutem.

III. Præterea exulans à se mens per hanc sui dissipationem inhabilem se & ineptam reddit, qua DEUS velut instrumento utatur ad operandam aliorum salutem. *in ignem mittent.* Id summè verax Numen ipsum testatur, Ezechielem Prophetam his verbis alloquens: *fili hominis, quid fiet de ligno vitis? (resecto nempe & arido) nunquid tolletur de ea lignum, ut fiat opus; aut fabricabitur de illa paxillus, ut dependeat in eo quodcunque vas?* Ecce! igni datum est in escam: *nunquid utile erit ad opus? (rr)*

Quid ampliùs dici possit ad exprimendam summam ejusmodi palmitis ad omnia inutilitatem, qua major non reperitur *in omnibus lignis nemorum, quæ sunt inter ligna sylvarum? (ss)* cum ne quidem aptum sit, ut ligneus ex eo
clavus

(qq) Psal. 62. v. 6. & 4. (ss) Ibidem. (rr) Ezech. 15. v. 3.

clavus seu paxillus conficiatur, è quo suspendatur, illæsumque servetur testaceum aliquod ex domestica supellectili vas; multò minùs, ut ex eo sculptoris arte effingatur effigies cujusdam Sancti.

Nempe (ut rectè ait Augustinus) *ligna vitis præcisa nullis agricolarum usibus profunt, nullis fabrilibus operibus deputantur.* (tt) Quin imò teste Hieronymo (uu) ex eis (uti tamen ex aliis igni injectis superant lignis) nequidem remanent titiones, queis frigans manus calefieri queat. Nam ejusmodi palmitem, furno immissum, utpote siccissimum è vestigio mox totum depascitur vorax flamma. *Utramque partem ejus consumpsit ignis, & medietas ejus redacta est in favillam.* (xx)

O mœstam quidem, genuinam tamen hominis dissipati figuram! nam etiam is cœlesti Patrifamilias nulli ef-

K 3

fe

(tt) Tract. 81. in Joan. (uu) Apud Cornel. à Lapide in cap. 15. Ezech. v. 4. (xx) Ezech. 15. v. 4.

se usui potest. Nec quadrat pro virga Moysis, qua indurati Pharaones terreantur; nec pro baculo Elisei, quo peccatores ad vitam gratiæ revocentur: nec pro sagitta salutis, qua instar Assyriorum tartarei hostes profligentur: nec pro viarum indice, quo errantes ad cœlum dirigantur. Nam, ut instrumentum efficaciter operetur, dexteræ artificis sit conjunctum oportet. Vinculum autem, quocum manui divinæ copulari nos decet, collectio est. Hanc ergo qui negligit, inhabilem se, quo DEUS utatur, reddit.

Et edic, amabo, quicumque domitux peregrinus vivis, qua fronte, quaeso, sperare ausis, te Christi in salvandis animabus adiutorem fore? En! *sicut aqua effusus es; (yy) & tu colligas dispersos Juda? velut alter Jonas fugis à facie Domini; (zz) & tu congreges profugos Israël? (aaa) dissipatus es, nec compunctus; (bbb) & tu alios reddas compunctos corde? (ccc) Apage: abomi-*

(yy) Psal. 21. v. 15. (zz) Jon. 1. v. 3.
 (aaa) Isa. 11. v. 12. (bbb) Psal. 34. v. 16.
 (ccc) Act. 2. v. 37.

abominabilis & inutilis homo es; (ddd) nihil ex te fiet operis. (eee) Vindemiatores Angeli etiam te instar aridi, & resecti à vite, palmitis in ignem mittent.

IV. *Et ardet.* Quod quartum pœ-
nœ genus est. Nam, testante Augu-
stino, unum de duobus palmiti congruit, <sup>IV. Multiplex casti-
gatio.</sup>
*aut vitis aut ignis. Si in vite non est,
in igne erit.* (fff) Id est, anima vel
adharebit DEO per mentis collectio-
nem, vel igni immissa, ardebit flam-
mis cupiditatum, afflictionum, & er-
gastuli piacularis. Tu dissipatus cum
vivas, & à teipso extorris, minimè
conjunctus es illi, qui de se dicit:
ego sum vitis vera. (ggg) Ergo ar-
debis, &

I. *Quidem æstu tentationum.*
Vanæ cogitationes, turpes phantasiæ,
appetitus rebelles in tuo animo *velut
scintilla in arundineto discurrent.* (hhh)

K 4 Modò

(ddd) Job. 15. v. 16. (eee) Ezech. 15. v. 5.
(fff) Tract. 81. in Ioan. (ggg) Ioan. 15. v. 1.
(hhh) Sap. 3. v. 7.

Modò ureris invidia, nunc incenderis libidine, subin flagrabis ira; mox *prunas* murmurationum, detractionum, fusurrationum *congregabis super caput tuum.* (iii) *ardebit.*

2. Mitteris in clibanum variarum *calamitatum.* Anima enim dissoluta similis est vespæ, quæ, derelicta cellula sua, in cubiculo clauso amens circumvolitat, & hinc atque illinc identidem toto nisu impingit. Unde fit, ut aliorum dicteriis, cruditate, injuriis læsa, vilipensa, lacescita, incidat in caminum tristitiæ, amaritudinis & vexationum; indeque non nisi fel colligat, unde mel exfugere parabat. *ardebit.*

3. Denique *purgantibus rogis* horrendum & diu crucianda dabitur. Porro quàm intensi, universales ac diuturni illius carceris cruciatus sint, nuper perpendimus. Jam verò hos immensum sibi auget, & aggravat anima

ma interni secessus pertasa; cum enim diurna ejus opera ob neglectam sensuum custodiam non sint nisi ligna cumulandis his ardoribus apta, deflagrabit *velut quercus ardentibus foliis*: (lll) *ut stупpa favilla*; (mmm) nec prius inde exiet, quam solverit ultimum quadrantem. *ardebit*. Et hæc sunt illa quatuor dissipatae mentis mala, ab ipso Salvatore nobis minaci voce intentata.

O immense DEUS! *in quo vivimus, movemur, & sumus*, (nnn) credo tua Te natura, potentia, scientia & providentia continenter in me presentem adesse, & *omnes omnium gressus considerare*, (ooo) *ut reddas unicuique secundum opera ejus*. (ppp) Adoro Te in cordis mei penetralibus jugiter comorantem.

Ah! non est momentum, quo mei benevolo affectu non recorderis, &

K 5

ego

(lll) Isa. 1. v. 30. (mmm) Ibid. v. 31.
 (nnn) Act. 7. v. 28. (ooo) Job. 34. v. 21.
 (ppp) Matth. 16. v. 27.

ego Tui tuæque præsentia integros
 menses immemor vivo, non nisi nu-
 garum tenax. Imò *in charitate perpetua*
dilexisti me, (qqq) *semper memor mei*,
 (rrr) *ut benefaceres mihi*. (sss) Et
 ego, vah brutam ingratitude! &
 ego *oblitus fui tui diebus innumeris*;
 (ttt) quin etiam feci malum in oculis
tuis. (uuu) Vixi, quasi nullum Te,
 aut absentem, aut cæcum & furdum
 putarem.

Sed doleo. Deinceps *si oblitus fuero*
tui, oblivioni detur dextera mea; adha-
 reat lingua faucibus meis, si non memi-
 nero tui. (xxx) Saltem residuum vitæ
 meæ Tui memoriæ ac amoris conse-
 crabo. *Quis mihi det, ô Dilecte mi!*
ut inveniam te solum in eremo cor-
dis mei! (yyy) *Quis mihi det, ut se-*
deam tecum in pulchritudine pacis, in
tabernaculis justitiæ, & in requie opu-
lenta! (zzz) & jam me nemo pertur-
 bet.

(qqq) Jer. 2. v. 20. (rrr) Psal. 113. v. 12.
 (sss) Gen. 32. v. 12. (ttt) Jerem. 2. v. 32.
 (uuu) 1. Reg. 15. v. 19. (xxx) Psal. 136. v.
 8. & 6. (yyy) Cant. 8. v. 1. (zzz) Isa. 32. v. 18.

bet. ut *vita mea sit abscondita tecum,*
(A) donec me voces *in partem sortis*
sanctorum; (B) *ubi letabitur deserta,*
& *exultabit solitudo.* (C)

§. III.

Subsidia acquirendi collectionem
animi.

A Nimi collectionem esse margari-
tam quovis pretio comparan-
dam, Olympum humanis nubibus su-
periolem, paradisum coelesti nectare
abundantem, ex haftenus dictis in-
comperto est. Potiundi hujus thesau-
ri procul dubio etiam nos cupido in-
cesserit. Nostra quoque anima sola
foli, una uni DEO conjungi per bea-
tam hanc solitudinem ardebit. Non
nisi alas nobis ambire videmur, qua-
rum beneficio in altum sublatis, ad
optatam hanc mentis eremum evole-
mus, cum regio Vate suspirantes: ah!
quis dabit mihi pennas sicut columba? &
volabo, & requiescam. (a) Has igitur
præ-

(A) Coloff. 3. v. 3. (B) Coloff. 1. v. 12.
(C) Isa. 35. v. 1. (a) Psal. 54. v. 7.